

Yttrande

Datum
2022-06-03

Diarienummer
6.9.17-04628/2022

Regeringskansliet
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Slutbetänkandet (SOU 2022:6) Hälsa- och sjukvårdens beredskap - struktur för ökad förmåga

Ert diarienummer S2022/01247

Jordbruksverket har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerat slutbetänkande.

Jordbruksverket har följande synpunkter på slutbetänkandet.

Avgränsning mot djursjukvården

Allmänt

I utredningens direktiv finns en avgränsning som innebär att uppdraget inte omfattar läkemedel för djur. Slutbetänkandet berör dock inte heller i något annat avseende djurens hälso- och sjukvård. Jordbruksverket anser att denna avgränsning i uppdrag och utredning innebär en betydande brist i slutbetänkandet och dess förslag.

Jordbruksverket har i tidigare yttranden över delbetänkandena *Hälsa- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning (SOU 2020:23)* och *En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19)* framfört synpunkter på att utredningen inte beaktar det beroendeförhållande som finns mellan humanmedicin och veterinärmedicin. Jordbruksverket anser att det finns anledning att åter framhålla följande.

- Beroenden av utrustning, förbrukningsmaterial och läkemedel är till stor del gemensamma mellan hälso- och sjukvård för människor och djur. Jordbruksverket anser mot den bakgrunden att det finns behov av gemensam planering av läkemedelsförsörjning, lagring och användande av beredskapslager.
- Jordbruksverket har också tidigare pekat på att preventivmedicinskt arbete och risken för infektioner och infektionssjukdomar, inte minst zoonoser (sjukdomar eller infektioner som kan spridas mellan djur och människor), på ett tydligare sätt behöver ingå i utredningens förslag till planeringsinriktning. Jordbruksverket vidhåller sin tidigare uppfattning att

planeringsinriktningen kan innebära att preventiva åtgärder kan komma att bli undanträngda till förmån för mer akuta åtgärder.

- Det finns ett gemensamt behov för human- och djursjukvård av tillgång till kompetent personal och tillräcklig laboratoriekapacitet. Jordbruksverkets argument om personalförsörjning utvecklas närmare nedan.

I detta sammanhang bör också framhållas att delar av djurens hälso- och sjukvård för livsmedelsproducerande djur och tjänstedjur är, i likhet med vissa verksamheter inom hälso- och sjukvård för människor, identifierade som samhällsviktig verksamhet.¹

Det finns alltså flera skäl till att planering för höjd beredskap inom hälso- och sjukvård för människor bör ske i samverkan med planeringen för djurens hälso- och sjukvård.

Specifikt om personalförsörjning

Utredningen gör bedömningen att det är nödvändigt att genomföra en översyn av regelverken för personalförsörjningen till det civila försvaret, och att en sådan översyn ska beakta behoven av att kunna planera en omfördelning av hälso- och sjukvårdspersonal över landet.

Jordbruksverket har, i arbetet med uppbyggnad av livsmedelsberedskapen, gjort motsvarande bedömning (översyn av regelverk för omfördelning med mera) när det gäller djurhälsopersonal för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Samtidigt ser Jordbruksverket en möjlighet till samordning, där viss djurhälsopersonal vid behov skulle kunna omfördelas till humansjukvården. Djurhälsopersonal² är personer som utövar verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård och som har särskild legitimation, godkännande, erkännande eller tillstånd. Flera av yrkeskategorierna har kunskaps- och kompetenskrav som är adekvata för de vårdbehov som ska tillgodoses i en krissituation, inklusive vid stora utbrott av smittsamma sjukdomar, för att värna befolkningens liv och hälsa.

Utredningen konstaterar att det kan vara möjligt att använda pensionärer, vårdstudenter i sen utbildningsfas och legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som har anställningar utanför hälso- och sjukvården. Möjligheterna att använda studenter under utbildning bör, enligt utredningen, analyseras av Socialstyrelsen.

Jordbruksverket anser att även möjligheten att använda djurhälsopersonal för kvalificerade vårdåtgärder inom hälso- och sjukvården bör analyseras.

¹ <https://www.msb.se/sv/publikationer/identifiering-av-samhallsviktig-verksamhet--lista-med-viktiga-samhallsfunktioner/>

² 1 kap. 4 § lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

Utredningen beskriver de frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) som en viktig resurs. Bistånd från FFO är en resurs som behövs och som används även inom djurens hälso- och sjukvård vid kris och höjd beredskap. Jordbruksverket ser därför ett behov av samverkan över sektorerna även vid planeringen avseende FFO, för att utnyttja och fördela den kompetens FFO besitter på bästa sätt.

Verket vill samtidigt betona att djurhälsopersonal, i den mån den omfördelas till hälso- och sjukvård för människor, inte ska utnyttjas inom de kompetensområden som utredningen nämner för FFO. Djurhälsopersonal ska utföra kvalificerade vårdåtgärder, om inte inom humansjukvården så inom djurens hälso- och sjukvård. Därför är det viktigt att det finns regelverk för korrekt prioritering och omfördelning av vårdresurser inte bara inom verksamheterna, utan också mellan hälso- och sjukvård för människor respektive djur.

I detta ärende har stf generaldirektören Jan Cedervärn beslutat. Lotta Andersson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Olof Johansson, Catrin Molander, Anna Wretling Clarin och Amanda Kåhlin deltagit.

Jan Cedervärn

Lotta Andersson

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

s.fs@regeringskansliet.se

Näringsdepartementet